

VEGYES KÖZLÉSEK.

FÜGGELÉK

Tomori Pál leveleihez.

(Hasonmással.)

Tomori levelei már ki voltak szedve, midőn ezen levele kezünkbe került. Adjuk mint pótlékot.

1523. september 20.

Tomori Pál levele Derencsényi Jánoshoz.

Egregie domine frater in christo mihi honorandissime, post singularem salutem. Literas vestre dominationis accepi, in quibus meis felicis successibus congratulari se scribit. Agoque eidem grates haud paruas. Commoditas tamen et successus felix alios cernunt, milites et viros agiles; meum orare deum est tantummodo. Laudetur altissimus in omnibus hiis, que bene successere. Et item quia in prebendis meis priuatus sum, ratione quarum plures seruabam militantes; itaque deinceps viribus meis propriis et hos fouere et seruare nequeo. Nam, uti percepi, eciam preteriti felices successus non omnibus placuerunt. Ceterum promontorium de Zalonkemen pochynta vocatum, ad quod Ferhath bassa exire tendebat, in presencia seruitoris dominacionis vestre, dei adiutorio ipsum preueniendo, vindemiauimus. Ubi hodie octauus expirauit dies, quod stetimus in exercitu, circiter quattuor milibus hominum, precibus meis, ex diuersis locis ordinatis. Puto enim, ut si curam adhiberent dominaciones vestre, quoad voluntatem dei, possent sese ab hostibus custodire. Preterea, pro equo ubi vestra dominacio mihi scribit, credat eadem, preter sex equos plures me non habere, quibus assidue summe indigeo, et hi, tempore quo huc descendi, Bude sunt mihi dati; ex lucratis autem nullum habeo, quem eidem digne mittendum censeam; alii vero, qui habent bonos, auro reputant eos, ita quod eciam dupplo non venderent precio. Sciat vestra dominacio, quod nec dominis, vel aliis

fratribus ullum mittere potui; quia inter seruitores meos qui fuerunt, illi omnes Regie et Reginali Maiestatibus missi sunt; ex quo seruitores dominorum ad diuersas partes, hinc et hanc occul-tando, affugere fecerunt, prout frater dominacionis vestre, videlicet Sigismundus orros laeuis eidem poterit intimare. Eandem feliciter valere exopto. Ex Zalonkemen Dominica post sancte Crucis anno 1523.

Frater Paulus de Thomor ordinis minorum regu-laris obseruancie, Ecclesiarum colocensis et Bachiensis Archiepiscopus etc.

Kivül: Egregio dominio Johanni Derencheny Comiti Comitatus Borsodieni-sis domini et fratri in christo mihi honorando.

(Az egész Tomori írása. A gyűrűpecsét pajzsában ágaskodó szarvas látszik. A pajzs fölött az érseki kereszt és a püspöki infula. — A Gyurikovies Mátyás-féle gyűjteményben, Fraknói Vilmos birtokában, kinek szivességéből közöljük ezen rendkívül érdekes levélnek Divald Károly által készített facsimiléjét.)

A XV. SZ. CSEH RABLÓK KÉT LEVELE BÁRTFA VÁROSÁHOZ.

A XV. sz. közepén sokáig egyik legégetőbb belügyi kérdés volt a Felső-Magyarországon befészkelődött cseh kelyhesek ügye. Az Erzsébet özvegy királynő s csecsemő fia László védelmére bejött cseh zsoldosok tényleg rabló csapatok voltak, s számuk a tótság közül, sőt lengyel földről is sok zavarosban halászni óhajtó gyülelész néppel szaporodott. A csehországi husszita harezok a mily edzett katonákat nevelt belőlük, ép oly kegyetlenek, veréngzők voltak a békés lakosokkal szemben is. Giskra Jánosban hirneves jeles vezérük volt, a ki Hunyadi Jánossal is szembe mert szállani; míg utoljára is Mátyásnak nem annyira megadták, mint eladták magokat. Főfészkök a bányavárosok, még inkább pedig Szepes és Sáros vármegye volt. Bártfa vidéke, a lengyel határ közelségéért is, egyik legbántatlanabb tanyájuk vala. Az alább közölt két levél ezektől a cseh rablóktól származik. — Axamit Péter (a ki a német fenyegető levelet intézi Bártfa városához a miért Wysacki és Petrziken társait felakasztották), egyik legbírhdtebb alvezére Giskrának, 1458-ban esett el a Sárospatak mellett vívott harezban hatszázad magával, Rozgonyival szemben. A másik, tót levélnek facsimiléjét is adjuk.

Mindkét levél kelet nélküli, valószínűleg a 1450-es évekből való.

— Az eredetiek a bártfai levéltárban vannak. —